

Omkijken naar elkaar en verder kijken dan morgen

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

Omkijken naar elkaar en verder kijken dan morgen..

Inhoudsopgave

DE TOEKOMST BEGINT BIJ ONZE JEUGD	5
EEN GROENE TOEKOMST	6
RUIMTE OM TE LEVEN	7
WERKEN AAN WERK	8
ZORGEN VOOR ELKAAR	9
IEDEREEN DOET MEE	10
LEVENDIGE DEMOCRATIE	11
MEER DAN ALLEEN TIJDVERDRIJF	12
Een cultureel Overbetuwe	12
Overbetuwe bezoeken	12
Overbetuwe in beweging	12
SLIM EN SCHOON VERVOER	14
GENIETEN VAN NATUUR EN LANDSCHAP	15
EEN GEZONDE FINANCIËLE BASIS	16
ZONDER VEILIGHEID ZIJN WE NIET ECHT VRIJ	17
DIGITALE KANSEN VOOR IEDEREEN	18
IEDERE KERN TELT	19

Inleiding

Een fijne plek om te wonen. Ruimte om in vrijheid, veilig en in goede gezondheid te leven. Gelijke kansen voor iedereen. Beter omkijken naar elkaar. Het is niet vanzelfsprekend. D66 doet er alles aan om dat voor elkaar te krijgen. En dat kunnen we niet alleen, dat zullen we samen moeten doen in Overbetuwe. En niet alleen binnen Overbetuwe met onze inwoners, bedrijven en instellingen, maar ook meer samenwerken met de gemeenten om ons heen. Met de plannen die wij presenteren bouwen we aan die groene toekomst waarin iedereen meedoet. En wat D66 betreft kijken we verder, veel verder dan 4 jaar. Dat vergt goede samenwerking met andere partijen, visie, durf en een lange adem.

Wij gebruiken daarvoor vier uitgangspunten:

1. We laten iedereen vrij maar niemand vallen
2. We bouwen aan een schonere en sterkere economie
3. We vinden de overheid opnieuw uit: we gaan uit van vertrouwen in mensen.
4. We doen het samen in Overbetuwe, in de dorpen en daarbuiten

We nodigen u als lezer uit om in gesprek te gaan over onze visie en vooral samen met ons aan de slag te gaan.

Mariël de Vries
Lijsttrekker D66 Overbetuwe

De toekomst begint bij onze jeugd

Goed onderwijs is de basis voor een vrije, gelukkige samenleving waarin iedereen tot zijn recht kan komen. Een goede opleiding geeft je de vrijheid om je dromen na te jagen en je talenten ten volle te benutten, de vrijheid om je eigen plek te vinden in de maatschappij. Maar ook de vrijheid om de toekomst aan te kunnen, met alles wat er op je afkomt in een wereld die steeds sneller verandert.

We bouwen een toekomst voor onze jeugd en wij beginnen daarom ook bij het onderwerp Onderwijs en Jeugd. Wie een goede start heeft, wordt weerbaar en kan zich beter ontwikkelen. Volgens D66 is preventie heel belangrijk. We willen gelijke kansen voor iedereen in onze gemeente. D66 is blij met alle ontwikkelingen in Overbetuwe, maar vindt dat we altijd kunnen blijven groeien.

Speerpunten

D66 wil:

- samenwerkingsverbanden tussen scholen, kinderopvang, peuterspeelzalen, sport- en cultuurverenigingen en welzijnsinstellingen intensiveren om zo de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten. Bijvoorbeeld door het verbeteren van de inzet van de zogenaamde brede scholen of integrale kindcentra, maar ook door het nog pro-actiever aanbieden van programma's als Sjors Sportief en Sjors Creatief. Waarbij een brede school meer is dan alleen een gebouw, maar dat er ook een gedeelde visie is op samen leren.
- dat alle kinderen toegang blijven krijgen tot buitenschoolse activiteiten als sport, muziek, natuur, cultuur.
- dat initiatieven op het gebied van natuur, cultuur en sport aangeboden worden aan en de kinderopvang en peuterspeelzalen
- dat ook kinderen uit gezinnen met weinig financiële middelen mee kunnen doen met schoolactiviteiten waarvoor een aanvullende bijdrage van ouders nodig is.
- dat de gemeente investeert in goede en veilig bereikbare scholen. We houden rekening met de moderne onderwijskundige eisen en geven aandacht aan veiligheids- gezondheids- (o.a. ventilatie), milieu- en duurzaamheidseisen.
- subsidie voor scholen die bewust bezig zijn met het inrichten van een gezond en schoon schoolklimaat. Bijvoorbeeld door een gezonde kantine, frisse lucht, een groen schoolplein en educatie over een gezonde leefstijl en natuur en milieu, seksuele voorlichting en een alcohol- en drugspreventieplan.
- iedere school stimuleren om het kwaliteitskeurmerk 'vignet gezonde school' te behalen en te behouden.
- dat de 'Bibliotheek op School' ook beschikbaar is voor kinderen op de kinderopvangcentra of de peuterspeelzaal.
- bezoek aan bibliotheken aanmoedigen door een intensieve samenwerking tussen het Voortgezet Onderwijs en de bibliotheek.
- een vast aanspreekpunt bij de gemeente voor medewerkers en vrijwilligers op scholen en sportverenigingen als er zorgen zijn om een kind of jongere.
- een sterke basis op cultuureducatie en het cultuurmenu en Meer Muziek in de Klas voort zetten.
- beweegplekken zoals speeltuinen en trapveldjes voor alle leeftijden en doelgroepen.
- meer inzetten op speelplekken voor alle leeftijden en doelgroepen, met nadruk op oudere kinderen. Voor iedereen een groene speeltuin, inspirerend, uitnodigend
- jongeren voortdurend actief betrekken bij de politiek, middels de jongeren-of kinderraad.
- er zowel voor scholen als voor kinderopvang voldoende ruimte beschikbaar moet blijven

Een groene toekomst

D66 wil onze gemeente gezonder, groener en duurzamer maken. We zijn blij dat hiervoor Europese richtlijnen zijn gekomen en houden ons hier graag aan. Duurzaamheid is voor D66 daarbij meer dan alleen het terugdringen van CO₂-uitstoot of het behoud van groen. Duurzaam is voor D66 een grondhouding in alles wat wij doen. De Gelderse gemeenten hebben besloten in 2050 energieneutraal zijn. Daarvoor hebben we iedereen nodig: inwoners, overheid en ondernemers. We vinden dat iedereen mee moet kunnen doen, ongeacht inkomen, op weg naar een schonere toekomst. D66 wil energie-armoede voorkomen: niet alleen door lokaal opgewekte energie voor iedereen bereikbaar te maken, maar ook door gerichte ondersteuning bij energiebesparing. Energietransitie is een sociale transitie.

Speerpunten

D66 wil:

- Stimuleren en ondersteunen van slimme oplossingen voor het (tijdelijk) opslaan van overtollige energie langs de A15 en Park 15.
- fors inzetten op energiebesparing: “De schoonste energie is de energie die je niet verbruikt”. Dat doen we bijvoorbeeld door inwoners te informeren over de mogelijkheden van energiebesparing en (collectieve) subsidieregelingen voor goede woningisolatie.
- dat de energietransitie democratisch verloopt en lusten en lasten van energieopwekking voor de omgeving in balans zijn. Energietransitie heeft grote invloed op de directe leefomgeving van bewoners. Zeggenschap over en eigenaarschap van de transitie door bewoners en omwonenden en een eerlijke verdeling van lusten en lasten zijn cruciaal om lokaal stappen te kunnen zetten.
- dat alle inwoners mee kunnen doen met de transitie en dus niet alleen inwoners met voldoende financiële middelen. Dat geldt bijvoorbeeld voor:
 - participatie in energieprojecten
 - aanpak van energiebesparing van de woning door ervoor zorgen dat de financiering van rendabele duurzaamheidsmaatregelen (isolatie, zonnepanelen, groen dak) eenvoudig voor iedereen beschikbaar komt
 - particuliere huurders voor gemeentelijke regelingen, zoals subsidies of gratis advies in aanmerking laten komen.
- uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening maximale benutting van daken voor zonne-energie, ongeacht of dat voor eigen gebruik is of voor anderen in de buurt.
- inzetten op een combinatie van zon- en windenergie bij nieuwe locaties. Deze vorm van “cable pooling” zorgt voor een optimaal bereik van het elektriciteitsnetwerk.
- binnen de afspraken van de zonneladder ruimte bieden aan zonne-energievelden. Daarnaast stimuleren we het realiseren van windmolens waar mogelijk.
- de aanleg van zonnepanelen stimuleren bij grote daken van bedrijven en instellingen, sociale huurwoningen, P&R- locaties, taluds langs wegen en overige ongebruikte ruimte. Bij bestaande distributiecentra moet een haalbaarheidsstudie worden gedaan voor een zonnedak.
- versneld inzetten op uitbreiding van het huidige elektriciteitsnetwerk.
- waar dat mogelijk is zonnepanelen combineren met een groen dak.
- mee doen met het Schone Lucht Akkoord.
- streven naar een regionaal circulair milieustation voor Lingewaard en Overbetuwe
- maximaal 30 kg restafval per inwoner per jaar voor 2025 door stimuleren scheiden en bevorderen service en bewustwording bij de inwoners.
- het gebruik van wasbare luiers aanmoedigen.

Ruimte om te leven

D66 vindt dat iedereen die in Overbetuwe wil wonen een geschikte en betaalbare woning in een prettige leefomgeving moet kunnen vinden. Op dit moment zijn er te weinig woningen die aan deze eis voldoen. Tegelijkertijd bestaat er druk vanuit de regio om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de woningnood. We zoeken een balans tussen een verantwoorde groei en behoud van onze leefomgeving. Bijzondere aandacht willen we geven aan de huisvesting van mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben. We vinden het belangrijk dat er genoeg betaalbare woningen gebouwd worden voor starters op de woningmarkt.

Speerpunten

D66 wil:

- samen met bewoners een strategisch dorpsplan voor de lange termijn maken
- in alle nieuwe woningbouwplannen minimaal 30% sociale huurwoningen opnemen.
- dat de bouwprogramma's een gezonde verdeling hebben van woningen in alle segmenten (zowel huur als koop), die aansluit bij de behoefte van de inwoners.
- meer ruimte geven aan initiatieven voor alternatieve woonvormen zoals woningsplitsing, collectieve woonvormen en het plaatsen van 'tiny houses'.
- dat inwoners van alle kernen zoveel mogelijk in hun eigen dorp een passende woning kunnen vinden.
- dat de inwoners en belanghebbenden vanaf de start van een bouwproject meepraten over de mogelijke invulling ervan en over kansen en mogelijkheden.
- er zo min mogelijk gebouwd wordt bij groene buffers van kernen. Het bouwen van (recreatie-)woningen in Park Lingezegen is niet bespreekbaar.
- een ruimtelijke (her-)ontwikkeling stimuleren waarbij een groene wijk of buurt uitgangspunt is en waarbij er volop ruimte is om te spelen en te bewegen.
- dat ontmoetingsplekken blijven bestaan of verder worden ontwikkeld om de leefbaarheid te bevorderen.
- historische of architectonisch bijzondere gebouwen en stads- of dorpsgezichten blijvend beschermen.
- met de woningcorporaties afspraken maken over extra stappen op het gebied van duurzaam bouwen en renoveren.
- dat particuliere huishoudens beter worden geholpen bij het duurzaam en meer energiezuinig maken van hun woningen.
- zelfbewoningsplicht voor nieuwe koopwoningen om ongewenste speculatie met woningen te voorkomen. Particuliere huurwoningen kunnen hierop een uitzondering zijn als er huurprijsafspraken worden gemaakt.
- voldoende plekken voor woonwagengedrag met een binding aan de gemeente.
- dat de regels voor pre-mantelzorgwoningen duidelijk en realistisch zijn.
- dat de huisvesting van arbeidsmigranten aan de vastgestelde landelijke kwaliteitseisen voldoet en dat woonbegeleiding met de verhuurder wordt afgesproken.

Werken aan werk

D66 vindt het belangrijk dat Overbetuwe een aantrekkelijke gemeente voor ondernemers is. Werkgelegenheid, een goed ondernemersklimaat en een gezonde recreatieve sector zijn daarom belangrijk. We willen innovatief en toekomstgericht zijn, met aandacht voor een circulaire economie, slimme duurzame technologie en de energietransitie. Met respect voor de natuur en behoud van lokale cultuur.

Speerpunten

D66 wil:

- streven naar een betere economische positie en een gezond vestigingsklimaat voor ondernemers. Daarbij leggen we de focus op food, health en innovatie en minder op grote logistieke centra.
- dat ingezet wordt op circulaire lokale bedrijven. Een wereld waarin grondstoffen steeds opnieuw worden gebruikt, is de toekomst.
- kennisnetwerken tussen MKB, lokale kenniscentra en overheid behouden en versterken.
- dat de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen niet ten koste mag gaan van natuurgebieden.
- dat er bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen rekening wordt gehouden met de mogelijkheden van bedrijfsinnovaties.
- aandacht voor mobiliteit en verkeersveiligheid rondom bedrijventerreinen. Hierbij moet rekening wordt gehouden met goede routes naar de hoofdwegen en goede bereikbaarheid met OV en fiets voor werknemers.
- aantrekkelijke winkelcentra in de kernen met voldoende winkel en horeca-aanbod en voldoende ruimte voor terrassen.
- een goede ontsluiting van de winkelcentra in de kernen. Deze winkelcentra zijn autoluw met voldoende parkeerfaciliteiten in de nabijheid.
- leegstand voorkomen in de winkelcentra.
- ondernemersverenigingen blijven stimuleren en faciliteren.
- het gebruik van producten uit de regio te stimuleren.

Zorgen voor elkaar

Ons uitgangspunt is dat iedereen eigenaarschap heeft over zijn of haar eigen leven. Deze vrijheid is nodig om jezelf te kunnen zijn en jezelf te kunnen ontwikkelen. Wij vinden het belangrijk dat er naar ieder mens wordt geluisterd, maar ook dat de juiste hulp wordt geboden op de momenten dat dit nodig is. Zorgen voor elkaar wordt weer mensenwerk, waarbij wordt uitgegaan van vertrouwen, zonder naïef te zijn.

Speerpunten

D66 wil:

- investeren in ontmoeten, zingeving en sport waardoor inwoners gezonder en gelukkiger worden en minder steun nodig hebben vanuit de reguliere zorg.
- jongeren op tijd de hulp bieden die zij nodig hebben, in samenspraak met hun ouders en indien nodig wijkteams, scholen en huisartsen.
- beginnende problemen vroeger signaleren en aanpakken door intensievere inzet van welzijnswerkers op scholen
- een nauwe samenwerking tussen gemeente, huisartsen, onderwijs, zorgaanbieders, vrijwilligers en zorgverzekeraars. De gemeente is eindverantwoordelijk voor goede zorg en pakt hierin de regie.
- snelle en makkelijke toegang tot zorg voor iedereen, ook voor jeugd en jongvolwassenen. Transparante aanmeldingsprocedures voor zorgtrajecten, acceptabele wachttijden en snelle reacties op vragen.
- dat alle openbare gebouwen toegankelijk zijn voor mensen met een handicap.
- constante inzet voor armoedebestrijding.
- sport en bewegen stimuleren als een belangrijk middel om fit, gezond en weerbaar te blijven: D66 staat daarom achter het Overbetuws Sportakkoord.
- dat het Nationale Preventieakkoord wordt gehanteerd als onderdeel van het gemeentelijke sportbeleid, bijvoorbeeld door het stimuleren van een gezonde sportkantine en het aanbieden van bewegingsprogramma's voor ouderen.
- het sociale welzijn bevorderen door plekken als dorpshuizen, multifunctionele sportterreinen en buitenruimtes dichtbij inwoners te stimuleren.
- de zelfredzaamheid van vooral senioren vergroten door aandacht te blijven geven aan:
 - het wegwijs maken in digitalisering
 - Inzetten van een wooncoach
 - Investeren in een dementievriendelijke omgeving
- basisvoorzieningen zoals een huiskamer dichtbij
- dat het eenvoudiger wordt voor zorginstellingen om kennis te delen en om (gezamenlijk) zorgpersoneel op te leiden.
- mantelzorgers ondersteunen door hen meer aandacht te geven. D66 vindt het belangrijk dat er genoeg mogelijkheden zijn om de mantelzorg te verlichten: logeerszorg, oppas, maaltijdverstrekking.
- investeren in personeel en delen van kennis.

Iedereen doet mee

We willen dat iedereen een bijdrage kan leveren aan de maatschappij. Ongeacht iemands omstandigheden. Door te leren en studeren, vrijwilligerswerk te doen of met betaald werk. Een baan is een manier om geld te verdienen, maar geeft ook kans om te groeien, een waardevolle bijdrage te leveren en sociale contacten te leggen. Het re-integratiebeleid is in het verleden goed bedoeld, maar niet effectief gebleken. Om re-integratie te laten slagen is passende begeleiding nodig, moet er aandacht zijn voor vaardigheden voor de dag van morgen en moeten mensen zelf invloed hebben op het re-integratietraject.

In een steeds veranderende wereld is het van belang dat onderwijs en werk op elkaar aansluiten, nu en in de toekomst. Die aansluiting verdient extra aandacht en moet in de regio worden opgepakt. Tot slot is D66 sterk voorstander van een leven lang leren, dan zijn we wendbaar en kunnen we als regio gezond en vitaal blijven.

Speerpunten

D66 wil:

- voor iedereen met een uitkering passende begeleiding en een participatieplan.
- ruimte voor proefprojecten om tijdelijk bij te verdienen of extra ondersteuning bij mensen met een uitkering.
- de drempel voor schuldhulpverlening voor mensen die in de problemen komen zo laag mogelijk houden.
- in contact blijven met mensen die schuldhulpverlening hebben ontvangen om terugval te voorkomen.
- dat de gemeente niet (on)bewust discrimineert en zich inzet om discriminatie te voorkomen.
- in regionaal verband stimuleren dat werkgevers en werknemers aandacht blijven geven aan om- en bijscholing van personeel met het oog op de toekomst.
- scholing en opleiding aanbieden als onderdeel van het re-integratie of participatieplan.
- regionale samenwerking met onderwijs en werkgevers, met extra aandacht voor schoolverlaters, ook al in hun laatste schooljaar.
- dat de gemeente bedrijven stimuleert om stages aan te bieden voor jongeren die in onze regio wonen.
- advies en voorlichting voor mensen die overwegen zelfstandig ondernemer te worden.
- iedereen met een inkomen tot 130% van het bestaansminimum recht geven op gratis deelname aan een sport of cultuuractiviteit.
- laaggeletterdheid terugdringen. Werkgevers stimuleren om laaggeletterdheid bespreekbaar te maken en aan te pakken.
- dat sociaal zwakkeren en anderstaligen geholpen worden bij het gebruik maken van regelingen die voor hen van belang zijn.
- dat anderstaligen vanaf de eerste dag in onze gemeente digitaal en analoog taalcursussen aangeboden krijgen. Dit aanbod moet voor statushouders gratis zijn.
- goede huisvesting en woon- en leefbegeleiding voor arbeidsmigranten.
- dat Overbetuwe een regenbooggemeente wordt (met actief beleid voor acceptatie van de LHBTI+'s)

Levendige democratie

We leven in Overbetuwe niet op een eiland. Integendeel: gemeenten hebben dagelijks met elkaar te maken. We willen allemaal graag een betaalbaar huis, een gezonde en veilige leefomgeving, goede zorg, goed onderwijs en een leuke baan en liefst dat dit ook toekomst gegarandeerd blijft. Dat kunnen we niet alleen voor elkaar krijgen, we zullen moeten blijven inzetten op samenwerking. Samenwerken met onze buurgemeenten, de regio, onze provincie, 'Den Haag' en Europa. Voor D66 geldt dat regionale samenwerking een helder doel moet hebben en dat het duidelijk moet zijn voor iedereen wat de opbrengsten ervan zijn. Een sterke lokale democratie is daarvoor een eerste vereiste. Om dat te bereiken moet onze gemeenteraad een gezamenlijke visie en ambitie hebben. D66 zal daarom pleiten voor een raadsprogramma waarin we samen met anderen vooruit willen gaan. D66 vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Of je nu jong bent of oud, al lang in Overbetuwe woont of een nieuwkomer bent in onze gemeente. Inwoners moeten kunnen vertrouwen op hun overheid. Een betrouwbare overheid is volgens D66 een duidelijke overheid. Informatie moet bereikbaar zijn en begrijpelijk. Meedenken en praten moet niet iets zijn wat moet, maar wat vanzelfsprekend is. Zeker nu de wetgeving voor de fysieke leefomgeving met de komst van de Omgevingswet gaat veranderen. Deze wet geeft inwoners meer invloed op hun eigen omgeving. De inwoners vormen samen de gemeente.

Speerpunten

D66 wil:

- werken aan meer transparantie en openheid in de samenwerkingsvormen met onze gemeente.
- meedoen in de Groene Metropoolregio.
- via de Groene Metropoolregio inzetten op innovatie en daarbij gebruikmaken van Europese subsidiemogelijkheden.
- raadsrapporteurs aanstellen voor alle samenwerkingsvormen van Overbetuwe voor meer kennis van en betere grip op de samenwerkingsverbanden.
- met de rekenkamer ook samenwerkingsverbanden onderzoeken.
- blijven investeren in de griffie.
- opleidingen voor raadsleden.
- dat het voor inwoners duidelijk is wat er gebeurt met hun inbreng.
- dat inwoners meer te zeggen krijgen over hoe het budget voor hun werk of dorp wordt besteed.
- dat inwoners worden gestimuleerd om mee te denken met de gemeente en hiervoor gefaciliteerd worden.
- aansturen op een raadsagenda in plaats van een coalitieakkoord op hoofdlijnen.
- dat de informatie vanuit de gemeente duidelijk en begrijpelijk (B1 niveau) is.
- dat informatie vanuit de gemeente gemakkelijk te vinden is.
- dat Europese samenwerking praktisch is en niet puur op beleid gericht.
- onderzoek naar de mogelijkheden van een lokaal correctief referendum.
- dat inwoners makkelijk zelf een voorstel op de agenda van de raad kunnen zetten

Meer dan alleen tijdverdrijf

Onze dorpen zijn uniek door hun eigen cultuur. Onze monumenten en openbare kunstwerken verbinden ons met elkaar. Ook muziek en theater, lokale gewoonten en het verbeelden van onze gevoelens in kunst en literatuur brengen ons samen. Daarnaast zijn sportverenigingen de smeerolie van een gemeente: mensen ontmoeten elkaar en sport betekent naast verbinding en een sterk gemeenschapsgevoel een gezonde toekomst. Bij recreatie ontmoeten cultuur en sport elkaar: we bewegen op paden en lanen die de dorpen en het rivierenlandschap ons te bieden hebben. Tegelijkertijd nemen we de culturele waarden van de streek op ons in op. In Overbetuwe kun je goed recreëren en ontspannen. Deze mogelijkheden moeten blijven bestaan, zodat we deze met elkaar kunnen blijven delen.

Speerpunten

D66 wil:

Een cultureel Overbetuwe

- met trots actief het cultureel en landschappelijk erfgoed in onze gemeente onderhouden en uitdragen. Daarbij kan een prominente rol worden vervuld door de Historische Kringen.
- ons cultureel erfgoed en onze cultuur meegeven aan onze schoolkinderen. Dit kan door programma's aan te bieden op de scholen en via de bibliotheken in alle kernen.
- vrijwilligers stimuleren en ondersteunen die zich inspanssen voor het behoud en ontwikkeling van ons erfgoed, natuur en cultuur.
- culturele instellingen, stichtingen en ondernemers ondersteunen en aanmoedigen om hun activiteiten binnen elke kern te ontplooien.
- ontwikkeling van een cultureel platform in Overbetuwe. Het project Muziek in de Klas is een aandachtspunt binnen dit samenwerkingsverband.

Overbetuwe bezoeken

- investeren in de ontwikkeling van dagrecreatie, fiets- en wandelroutes, maar ook in pontjes over de rivieren. Overbetuwe wordt zo een aantrekkelijke fietsregio met bovendien goed onderhouden wandel- en fietspaden.
- versterking van Park Lingezege als de plek in de regio waar landschap, cultuur en natuur samenkomen.
- de Romeinse Limes met de Romeinse tempel onder de kerk verder ontwikkelen als trekker voor duurzaam dagtoerisme in onze regio.
- een openbare ruimte ontwikkelen die jong en oud uitnodigt om te bewegen.
- dat de gemeente een 'loket' heeft dat als vraagbaak kan dienen voor vragen over regelgeving, procedures en subsidies.

Overbetuwe in beweging

- dat de 'Open-Club-gedachte' wordt doorgevoerd bij de planning en ontwikkeling van nieuwe sportaccommodaties, waarbij wordt gestreefd naar duurzame en multifunctionele sportaccommodaties.
- scholen, kinderopvangcentra en sportverenigingen helpen om kinderen aan het sporten te krijgen en te houden, ook als ze de middelbare schoolleeftijd hebben bereikt. Bijvoorbeeld door subsidieregelingen en het stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen scholen, kinderopvangcentra en sportverenigingen.
- een helder sportaccommodatiebeleid voor de lange termijn, zodat sportverenigingen weten waar ze aan toe zijn. Hierbij worden vitale sportparken en multifunctioneel gebruik gestimuleerd
- dat er een jaarlijkse Uitmarkt wordt georganiseerd, waarbij bezoekers uitgenodigd worden actief te worden
- in overleg met de sportverenigingen, andere sportaanbieders en Overbetuwe Beweegt komen tot een structurele vorm van samenwerking in de vorm van een Sportraad.
- sport en bewegen zien als een herkenbaar onderdeel van bijvoorbeeld het armoedebeleid: sport is er nadrukkelijk voor iedereen.

- door het aanbieden van de 'meedoenregeling' mogelijk maken dat ieder kind minimaal één sport kan doen zonder financiële lasten.
- een zwembad in Zetten

Slim en schoon vervoer

Verkeer en mobiliteit is een thema dat hoog op de agenda staat. In Overbetuwe worden de komende jaren veel nieuwe woonwijken gebouwd. Zowel aan de rand van de kernen, maar ook regelmatig daarbinnen. D66 vindt dat bij de start van alle nieuwe plannen er goed nagedacht moet worden over hoe je de wijk binnenkomt en verlaat. D66 kiest voor meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer en minder ruimte voor de auto. Dat is goed voor onze gezondheid, het milieu en de verkeersveiligheid. Wij willen autoluw waar het kan en veiligheid waar de auto moet.

Speerpunten

D66 wil:

- bij nieuwe projecten een doordacht en toekomstbestendig ontsluitingsplan opnemen voor zowel het openbaar vervoer, fiets, autoverkeer als vrachtverkeer.
- plannen voor de grote verkeersaders in overleg met de regio, provincie en Rijkswaterstaat aanpakken. Een alternatief mobiliteitsplan moet worden ontwikkeld als de A15 niet wordt doorgetrokken.
- de verkeersveiligheid rondom grote mobiliteitsprojecten goed geregeld hebben in overleg met buurgemeenten, provincie en Rijkswaterstaat.
- zo veel mogelijk de auto te gast is in woonwijken. Bij bestaande wijken willen we dat straten zonder trottoir als maximale snelheid 15 km per uur krijgen, op andere straten kan er 30 km per uur gereden worden.
- stimuleren dat kinderen met de fiets naar school gaan. We willen dat schoolroutes veilig zijn en dat de omgeving van de school veilig is. We zijn voorstander van 'kiss en ride' zones bij scholen.
- het snelfietspadnetwerk in de regio vergroten zoals het nieuwe snelfietspad tussen Arnhem en Nijmegen en langs de Linge
- een goede busverbinding tussen de dorpen in Overbetuwe en Rijnstate Elst.
- een verbetering van de openbaar vervoer verbinding tussen de kernen en grote industrieterreinen in Overbetuwe.
- betere bewegwijzering naar de parkeerterreinen in de kernen

Genieten van natuur en landschap

Overbetuwe kan trots zijn op haar prachtige rivierenlandschap. De ligging tussen Waal en Rijn geeft een bijzonder karakter aan landschap en natuur. D66 koestert niet alleen het dijkenlandschap, de uiterwaarden en het agrarisch landschap, maar ook de nieuwe natuur, zoals die bijvoorbeeld binnen Park Lingezegen is ontwikkeld. D66 streeft uitdrukkelijk naar herstel van de natuur en daarmee ook van de biodiversiteit. Deze hebben veel te lijden gehad in de afgelopen halve eeuw. D66 stimuleert boeren om landbouw en natuur hand in hand te laten gaan. D66 Overbetuwe vindt dat de Omgevingsvisie van de gemeente nadrukkelijk moet inzetten op integraliteit als het gaat om het verrijken van ons landschap, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

Speerpunten

D66 wil:

- het planten van bomen, struiken en heggen op eigen terrein en in eigen tuin aanmoedigen.
- natuur en landschap schoon houden.
- uitgebreide voorlichting over subsidies en cursussen voor 'landschapsontwikkeling in eigen woonbuurt'.
- boeren ondersteunen in hun deelname aan de landbouwtransitie.
- proefprojecten voor het ontwikkelen van circulaire landbouw steunen, met aandacht voor verhoging van de bodemvruchtbaarheid, natuur-inclusieve landbouw en technische innovaties.
- dat er meer aandacht uitgaat naar het versterken van de biodiversiteit bij voedselproductie.
- historische landschapselementen beschermen en waar mogelijk versterken.
- Park Lingezegen doorontwikkelen, waarbij beleving van natuur en landschap voorop staat.
- Park Lingezegen onbebouwd houden: geen huizen of bedrijven in dit landschapspark.
- autochtoon plantmateriaal blijvend stimuleren.
- dat bomen worden beschermd in een aangescherpt bomenbeleidsplan. (half)hoogstamboomgaarden alleen laten kappen als er compensatie bestaat in de gemeente.
- goed voorbereid zijn op de klimaatverandering in de toekomst, die meer extreem weer tot gevolg zal hebben. Dat betekent dat wij moeten zorgen voor een leefomgeving met meer wateropvangcapaciteit.
- in nieuwbouwwijken wadi's een plaats geven, niet alleen om voorbereid te zijn op klimaatverandering, maar ook om binnen de wijk oeverbegroeiing te ontwikkelen die past bij het gebied.
- bloemrijke akkerranden stimuleren en een natuurvriendelijk maaibeleid.
- dat scholen, organisaties en ondernemingen meer gebruik maken van streekproducten door promotie en eigen inkoopbeleid.
- een APK voor alle bedrijven waarbij periodiek gecontroleerd wordt of een vergunning nog voldoet aan de milieueisen.

Een gezonde financiële basis

We werken aan een duurzaam financieel gezonde gemeente, waar de inwoners en bedrijven waar krijgen voor hun belastinggeld. D66 kiest voor een financieel beleid dat gericht is op de lange termijn.

D66 kiest ervoor om niet als gemeente de laagste lasten te willen hebben, maar voor een financieel beleid dat zich richt op een sterke en solide gemeente voor nu en in de toekomst. Financiële rapportages moeten op tijd en volledig zijn en een juist beeld geven. Op basis hiervan worden er keuzes gemaakt voor bijvoorbeeld investeringen. De keuzes voor investeringen die nu worden gedaan, werken door in de toekomst. Een gezonde gemeente brengt voordelen met zich mee voor iedereen.

Speerpunten

D66 wil:

- niet per definitie de goedkoopste gemeente zijn, maar wel de gemeente waar je waar voor je belastinggeld krijgt.
- scherper kijken naar de jaarlijkse kosten van investeringen (exploitatiekosten).
- bij het opstellen van onze begroting verder kijken dan vier jaar. Kosten van investeringen drukken namelijk langer dan vier jaar op de begroting en ook de samenstelling van onze inwoners verandert.
- zorgen dat de Gemeente Overbetuwe een aantrekkelijke werkgever is.
- zo veel mogelijk gebruik maken van fondsen en subsidies, zo kan er meer voor bewoners worden gedaan voor minder geld.
- dat alle onderdelen van de begroting en jaarrekening voor alle inwoners begrijpelijk zijn.
- bezuinigen voorkomen. Wanneer er toch bezuinigd moet worden, moeten inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrokken worden bij het invullen van de bezuinigingen.
- bewoners meer betrekken bij de totstandkoming van de begroting.

Zonder veiligheid zijn we niet echt vrij

In Overbetuwe moet iedereen kunnen leven in vrijheid. Leven in vrijheid kan alleen in een veilige omgeving. Overbetuwe is al een heel veilige gemeente, maar het kan altijd beter. Om die verbetering te bereiken wil D66 voorkomen waar dat mogelijk is en handhaven waar dat noodzakelijk is. Hiervoor is een effectief en doelgericht handhavingsbeleid nodig. D66 wil een gemeente zijn van, door en voor iedereen. Een gemeente waar iedereen de vrijheid en veiligheid voelt zichzelf te zijn.

Speerpunten

D66 wil:

- inzetten op preventie en handhaving in een nog nauwere samenwerking tussen politie, BOA's, jeugd- en jongerenwerkers, wijkplatforms en scholen.
- ondermijning vroegtijdig signaleren en aanpakken in nauwe samenwerking met de politie.
- het gebruik van buurtpreventiewhatsappgroepen stimuleren, zeker ook in de buitengebieden.
- dat de investering in jeugd- en jongerenwerkers geïntensiveerd wordt. Meer inzet werkt preventief.
- dat er permanent wordt geïnvesteerd in geschikte jeugdplekken in nauw overleg met jeugd en jeugd- en jongerenwerkers.
- dat de zichtbaarheid en toegankelijkheid van wijkagenten wordt vergroot.
- de weerbaarheid van inwoners en bedrijven tegen cybercrime vergroten.
- onderzoek naar de inrichting van meldpunten voor straat- en seksuele intimidatie.
- vuurwerkrijke zones om overlast en het aantal vuurwerkgerelateerde ongevallen terug te dringen.
- onnodige seksregistratie voorkomen.

Digitale kansen voor iedereen

Binnen de overheid is steeds meer gedigitaliseerd. Voor D66 is het belangrijk dat deze digitalisering bijdraagt aan het toegankelijker maken van de gemeentelijke diensten. Inwoners moeten er hierbij op kunnen vertrouwen dat hun gegevens bij de gemeente goed beschermd zijn.

Speerpunten

D66 wil:

- dat het uitgangspunt voor de dienstverlening digitaal is waar het kan, fysiek voor wie dat wil.
- dat onze gemeente voldoet aan de eisen voor digitale veiligheid en toegankelijkheid. Digitale veiligheid vereist een constante aandacht.
- dat de gemeente de digitale weerbaarheid en digitale geletterdheid van inwoners versterkt, door informatie en educatie en in samenwerking met politie, onderwijsinstellingen en bibliotheken
- dat de gemeente investeert in een robuuste digitale infrastructuur. Ieder bedrijf en iedere inwoner moet kunnen beschikken over betrouwbaar internet van voldoende kwaliteit en snelheid.
- dat door de gemeente gebruikte algoritmes geen discriminerend effect hebben op inwoners en dat zij transparant is over het gebruik van algoritmes en de mogelijke risico's en dat deze gepubliceerd worden in een openbaar toegankelijk register.
- dat in regionaal verband een onafhankelijke ethische commissie in wordt gesteld bij besluitvorming over ethische vraagstukken bij de inzet van nieuwe technologie of innovatief gebruik van data.
- dat de gemeentelijke website voldoet aan de eisen die gesteld zijn in het tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid.
- dat inwoners baas kunnen zijn over hun eigen data en dat er geen onnodige data over hen verzameld wordt door de gemeente of haar belangrijkste samenwerkingspartners
- dat de mogelijkheden van digitalisering worden ingezet om de democratie te versterken door meerdere vormen van participatie mogelijk te maken en met deze verschillende vormen ook zoveel mogelijk, liefst alle doelgroepen bereiken
- dat kinderen en volwassenen met een lager inkomen ook gebruik kunnen maken van digitale dienstverlening wanneer zij dit willen.
- dat er duidelijke en eenvoudige taal gebruikt wordt op de website van de gemeente.

Iedere kern telt

D66 is actief in alle dorpen van Overbetuwe. We werken met ambassadeurs per dorp. Onze ambassadeurs weten wat er leeft en speelt en zijn aanspreekpunt voor inwoners en dorps- en wijkraden.

We spelen graag een actieve verbindende rol te spelen tussen inwoners, organisaties en gemeente en zorgen dat er begrip komt over en weer en dat inwoners de juiste weg weten te bewandelen. Juist als we signaleren dat het niet goed gaat, zorgen we dat het goede gesprek hierover weer op gang komt. Pas als dat niet helpt, zetten we de formele instrumenten in die we als Raadslid tot onze beschikking hebben. Dat past bij onze positieve, kritisch meedenkende rol.

Speerpunten

D66 wil in elk dorp:

- een klimaatbosje en klimaatbestendige wijken met hoogwaardig groen.
- dat samen met de bewoners(organisaties) de grootste verkeersknelpunten in overleg worden aangepakt.
- budget en andere middelen beschikbaar stellen als inwoners het initiatief nemen om meer groen in de dorpskern te realiseren
- een ontmoetingsplek voor alle inwoners van het dorp
- stimuleren dat er een structurele vorm is van samenwerking met bewoners en medewerkers van de gemeente waarbij zo veel mogelijk in co-creatie projecten worden gerealiseerd en dat de gemeente de samenwerkende inwoners standaard betreft bij ontwikkelingen in en rond de kern.
- een vitaal sportpark. D66 ziet sportpark De Pas in Elst als een uitstekend voorbeeld voor de ontwikkelingen van sportfaciliteiten in de andere kernen

En voor:

Valburg

- een pilot starten waarbij het gemeentelijk budget of een deel daarvan naar eigen inzicht van de inwoners wordt ingezet voor vergroening. Als deze pilot slaagt, dan kan deze na evaluatie over de kernen die interesse hebben verder worden uitgerold.

Oosterhout

- de lessen die geleerd kunnen worden van de Dorpsagenda gebruiken om ook in andere dorpen uit te rollen
- de deelname van gemeente en belangrijke maatschappelijke partners zoals Forte Welzijn aan werkgroepen op het terrein van wonen, leefbaarheid en welzijn structureel maken en verder verbeteren
- dat er structureel budget en middelen (denk aan communicatiekanalen) komen om de Dorpsagenda te ondersteunen
- dat er in overleg met bewoners wordt gekeken naar de plekken waar woningen gerealiseerd kunnen worden en aan wat voor soort woningen behoefte is
- een huiskamer realiseren waar inwoners elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten en activiteiten kunnen ontplooiën
- intensiever overleg met de (toekomstige) gebruikers van het dorps huis om tot een passende invulling van het nieuwe Hart van Oosterhout te komen

Slijk Ewijk

- van het deel van de Dorpsstraat richting Waaldijk 'beschermd dorpsgezicht' maken om het bijzondere en aantrekkelijke karakter van het dorp te waarborgen, ook voor de toekomst
- naar een volwaardig Park Danenberg, waar ook de tussenliggende gebieden in eigendom komen van de gemeente zodat de groene bestemming over het hele gebied kan worden behouden
- dat er werk wordt gemaakt van de belofte om de Paulstraat aan te pakken in overleg met bewoners.

Herveld/Andelst

- dat de hoofdstraat en stenenkamerstraat veiliger worden voor fietsers en wandelaars.
- dat er in Herveld-Andelst meer speelplekken ontworpen worden voor oudere kinderen.
- dat er genoeg activiteiten voor ouderen blijven in Herveld en ouderen gebruik kunnen maken van de gemeenschapsruimte van de Hoendrik om elkaar te ontmoeten.

Zetten/Hemmen/Randwijk

- behoud van een zwembad in Zetten.
- stimuleren van woongemeenschappen voor doelgroepen (ouderen ecologisch wonen)
- stimuleren lokale verantwoordelijkheid voor nieuwe Wanmolen.

Driel

- evaluatie van de werkwijze 'SamenDriel' die Driel heeft gekozen voor participatie van inwoners
- realisatie van een duurzaam Hart van Driel in overleg met inwoners uit Driel
- in cocreatie komen tot een toekomstbestendig en duurzaam Driel ZuidOost

Heteren

- in cocreatie met ontwikkelaars en gemeente een masterplan voor Heteren ZuidWest ontwikkelen. En na afloop het proces evalueren en in andere dorpen op dezelfde wijze aan de slag gaan.
- samen met de dorpsraad zoeken naar de optimale organisatievorm om in de toekomst samen te werken, waarbij voorop staat dat de gemeente een actieve, gelijkwaardige rol in deze organisatievorm heeft, zoals nu ook in de dorpsagenda bij andere dorpen het geval is.

Elst

- snelheidsbeperking tot 15 km in bestaande en nieuwe woonstraten zonder trottoir
- verkeersveilige situaties voor fietsers op de hele Rijksweg-Zuid en zeker bij de RailTerminalGelderland
- op het Land van Tap een goede balans tussen wonen, parkeren en leefomgeving en een goede ontsluiting voor theater De Kik
- gratis parkeren in het dorp behouden
- rondom poli Rijnstate een goed geregelde parkeervoorziening en veilige verkeersafwikkeling
- voor lokale (kleine) bedrijven uitbreidings- of verplaatsingsmogelijkheden het liefst in Elst
- geen woningbouw en recreatiewoningen in Park Lingezege en dat het park een groene long blijft tussen Elst/Driel en Arnhem/Nijmegen
- dat er in overleg met de bewoners meer ontmoetingsplekken als de Huiskamer van Elst in de wijken Westeraam, Elst-Noord en Elst-Zuid komen eventueel in een multifunctioneel centrum waar ook andere maatschappelijke functies gehuisvest worden
- dat er woonwageningen in Elst komen voor de lokale behoefte en dat deze in actieve samenspraak met de omwonenden komen aan de zuid-westelijke kant van de beoogde locatie Platenmakerstraat
- dat er naast Lyceum Elst /het Westeraam een Multifunctioneel sportcentrum komt met mogelijkheden voor de beide scholen en voor gebruikers uit de regio
- dat de gemeente actief inzet op het opnieuw leven inblazen van een onafhankelijk wijkplatform Elst-Zuid
- dat de gemeente en het centrummanagement zich maximaal inzetten om de ondernemers te ondersteunen en de bedrijvigheid in de kern Elst verder te verstevigen.
- dat in overleg met het Gehandicapten Platform Elst de bereikbaarheid van de voorzieningen in de Dorpsstraat voor mensen met een beperking nog beter wordt